

Čezmejne posledice pravnega varstva odraslih

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. decembra 2008 s priporočili Komisiji o čezmejnih posledicah pravnega varstva odraslih oseb (2008/2123(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju drugega odstavka člena 192 Pogodbe ES,
 - ob upoštevanju Haaške konvencije z dne 13. januarja 2000 o mednarodnem varstvu odraslih oseb,
 - ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, sprejete dne 13. decembra 2006,
 - ob upoštevanju predloga sklepa Sveta o potrditvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti (KOM(2008)0530),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z dne 10. maja 2005 z naslovom: "Haaški program: Deset prednostnih nalog za naslednjih pet let. Partnerstvo za evropsko prenovo na področju svobode, varnosti in pravice" (KOM(2005)0184),
 - ob upoštevanju členov 39 in 45 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za pravne zadeve in mnenja Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (A6-0460/2008),
- A. ker je v zgoraj navedenem sporočilu o haaškem programu Komisija kot eno izmed prednostnih nalog navedla, da je treba zagotoviti resnični evropski prostor za civilno pravosodje, še zlasti kar zadeva priznavanje in izvrševanje sodnih odločb,
- B. ker je treba pri pripravi novih zakonodajnih predlogov upoštevati dejavnosti in posvetovanja, ki so bila v tem okviru izvedena glede odločb v zvezi z družinskim premoženjem, dedovanjem in oporokami,
- C. ker je treba spodbujati tudi priznavanje in izvrševanje sodnih ali administrativnih odločb v zvezi z osebami, ki jim je potrebno nuditi varstvo,
- D. ker je treba nameniti pozornost ranljivosti oseb, ki jim je treba nuditi varstvo, ter pospešiti obravnavo prošenj za sodelovanje, posredovanje informacij ali za priznanje in izvrševanje odločb,
- E. ker so se pojavili primeri, kjer izvajanje pravnega varstva zadeva dve ali več držav članic,
- F. ker so se pojavili tudi primeri v zvezi s pravnim varstvom, ki zadevajo dve ali več držav članic ali pa zadevajo države članice in države, ki niso članice EU, zlasti zaradi tradicionalnih migracijskih tokov (nekdanje kolonije, Združene države Amerike in Kanada),

- G. ker so se pojavile težave zaradi naraščajočega pretoka med državami članicami z neto odtokom upokojenecv, vključno z ranljivimi odraslimi, in državami članicami z neto dotokom upokojenih posameznikov,
 - H. ker so se o potrebi po pravnem varstvu ranljivih odraslih in načelih za urejanje njegovega izvajanja sporazumele vse države članice EU v priporočilu Odbora ministrov Sveta Evrope št. R (99) 4 državam članicam o načelih v zvezi s pravnim varstvom nemočnih odraslih oseb, ki je bilo sprejeto dne 23. februarja 1999,
 - I. ker mora biti pravno varstvo ranljivih odraslih temelj za izvajanje pravice do prostega gibanja oseb,
 - J. ker obstajajo razlike med zakonodajami držav članic na področju ukrepov varstva,
 - K. ker je treba upoštevati določbe Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov,
 - L. ker lahko določbe Haaške konvencije prispevajo k vzpostavitvi območja pravice, svobode in varnosti, saj bodo olajšale priznavanje in izvrševanje odločb o stopnji varstva in določitev zakona, ki naj se uporablja, ter spodbudile sodelovanje med osrednjimi organi,
 - M. ker bi bilo smiselno sprejeti posebne ustrezne ukrepe za sodelovanje med državami članicami, pri katerih bi se lahko zgledovali po orodjih iz navedene konvencije,
 - N. ker bi lahko v Skupnosti oblikovali skupne obrazce, da bi se spodbujalo posredovanje informacij o odločbah glede varstva ter njihov pretok, priznavanje in izvrševanje,
 - O. ker bi bilo mogoče na ravni Evropske unije oblikovati enoten obrazec za pooblastila v primeru nezmožnosti, da bi zagotovili njihovo učinkovito izvajanje v vseh državah članicah,
 - P. ker bi lahko uvedli mehanizme za preprosto priznavanje, prijavo in uporabo trajnih pooblastil pravnega zastopnika v celotni Evropski uniji,
1. pozdravlja zavezo francoskega predsedstva v zvezi s položajem ranljivih odraslih in njihovo čezmejno pravno zaščito; izreka priznanje tistim državam članicam, ki so podpisale in ratificirale haaško konvencijo, ter spodbuja tiste države članice, ki te konvencije še niso podpisale ali ratificirale, da to storijo;
 2. zahteva od Komisije, da Parlamentu, kakor hitro bodo pridobljene zadostne izkušnje z delovanjem haaške konvencije, na osnovi člena 65 Pogodbe ES predloži zakonodajni predlog za okrepitev sodelovanja med državami članicami ter za izboljšanje postopkov priznavanja in izvrševanja odločb o varstvu polnoletnih oseb, izvajanja pooblastil v primeru nezmožnosti in trajnih pooblastil pravnega zastopnika, na podlagi naslednjih podrobnih priporočil;
 3. poziva Komisijo, naj spremlja izkušnje z izvajanjem haaške konvencije v državah članicah ter v ustreznem času Svetu in Evropskemu parlamentu predloži poročilo s povzetkom težav in najboljše prakse pri dejanskem izvajanju konvencije ter z morebitnimi predlogi določb Skupnosti, ki bi dopolnile ali podrobneje opredelile izvajanje haaške konvencije;
 4. poziva Komisijo, da oceni možnost pristopa Skupnosti k Haaški konvenciji; predlaga, da to postane področje okrepljenega sodelovanja med državami članicami;

5. poziva države članice, ki še niso podpisale ali ratificirale Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, da k njej pristopijo, saj bi to okrepilo zaščito ranljivih odraslih v EU;
6. zahteva, da Komisija financira študijo o primerjavi zakonodaj držav članic o ranljivih odraslih in zaščitnih ukrepih, s katero bi dognali, kje bi se lahko pojavili pravni pomisleki, ter o tem, kakšni ukrepi bi bili potrebni na ravni EU ali na ravni držav članic, da bi se takšni pomisleki lahko razrešili; meni, da bi morala študija prav tako obravnavati vprašanje institucionaliziranih odraslih z motnjami v duševnem razvoju glede njihovega skrbništva in njihove zmožnosti uveljavljanja svojih zakonitih pravic; poziva Komisijo, da pripravi več konferenc za pravne strokovnjake, ki so neposredno vključeni v take primere, ter da v prihodnji zakonodaji upošteva rezultate študije in mnenja strokovnjakov;
7. poziva države članice, da zagotovijo sorazmernost zaščitnih ukrepov glede na položaj zadevnih ranljivih odraslih, da se posameznim državljanom EU ne bi odrekla pravna pravica, ko so to pravico še zmožni izvajati;
8. poziva države članice, da sprejmejo ukrepe za zaščito ranljivih odraslih pred krajo identitete, prevarami ali drugimi oblikami kriminala prek telefona ali interneta, vključno s pravnimi ukrepi za večjo zaščito osebnih podatkov ranljivih odraslih in/ali omejitev dostopa do njih;
9. podpira vzpostavitev varnih mehanizmov, glede katerih veljajo stroga pravila za zaščito osebnih podatkov in pravila o omejitvi dostopa, za izmenjavo najboljših praks in drugih informacij glede veljavnih zaščitnih ukrepov med državami članicami, vključno z možnostjo izmenjave informacij glede statusa zaščite ranljivega odraslega med sodnimi sistemi držav članic;
10. opozarja Komisijo in države članice, da niso vsi ranljivi odrasli ranljivi le zaradi visoke starosti, in poziva, da se sprejmejo ukrepi za okrepitev pravne zaščite in pravic ne le ranljivih starejših odraslih, temveč tudi tistih odraslih, ki so ranljivi zaradi resnih fizičnih in/ali duševnih težav, ter da upošteva tudi njihove potrebe pri sprejemanju prihodnjih družbenih ukrepov za zagotavljanje teh zakonitih pravic;
11. potrjuje, da priporočila spoštujejo načelo subsidiarnosti ter temeljne pravice državljanov;
12. meni, da zahtevani predlog ne bo imel nobenih finančnih posledic;
13. naroči svojemu predsedniku, naj posreduje to resolucijo in spremljajoča podrobna priporočila Komisiji in Svetu ter vladam in parlamentom držav članic.

PODROBNA PRIPOROČILA O VSEBINI ZAHTEVANEGA PREDLOGA

A. NAČELA IN CILJI PREDLOGA

1. Spodbujanje priznavanja in izvrševanja sodnih ali administrativnih odločb v zvezi z osebami, ki jim je potrebno nuditi varstvo.
2. Določbe, ki prispevajo k vzpostavitvi območja pravice, svobode in varnosti, saj bodo olajšale priznavanje in izvrševanje odločb o stopnji varstva ter določitev zakona, ki naj se uporablja, ter spodbudile sodelovanje med osrednjimi organi.
3. Uvesti bi bilo treba posebne ustrezne ukrepe za sodelovanje med državami članicami, zgledujoč se po orodjih iz haaške konvencije.
4. Skupni obrazci Skupnosti za spodbujanje posredovanja informacij o odločbah glede varstva ter njihov pretok, priznavanje in izvrševanje.
5. Enoten obrazec Skupnosti na ravni Evropske unije za pooblastila v primeru nezmožnosti, da bi zagotovili njihovo učinkovito izvajanje v vseh državah članicah.

B. PREDLAGANI UKREPI

1. Zahteva od Komisije, da Parlamentu, kakor hitro bodo pridobljene zadostne izkušnje z delovanjem Haaške konvencije, na osnovi člena 65 Pogodbe ES predloži zakonodajni predlog za okrepitev sodelovanja med državami članicami ter za izboljšanje postopkov priznavanja in izvrševanja odločb o varstvu polnoletnih oseb, izvajanja pooblastil v primeru nezmožnosti in trajnih pooblastil pravnega zastopnika.